

To zvemo na popolnoma klasičen način, — brez aparatov groze in efektov današnje dramatike, — popolnoma tako kakor v starodavni Heladi, kakor ob radostnem dnevu junaškega Maratona, kakor ob dnevu termopilskega poraza; pove nam o tem sluga — poslanec, ki se niti ne zaveda, kakšen grom nesreče nese v svojih preprostih besedah strtemu starcu¹⁾. Pove kratko, prosto:

„Z obupno kretnjo z glavo se udarila
je ob bazalt, da dijadem napol se vbil je
z obročem zlatim, z dragimi kameni,
s kristalom trdim ji v možgane . . .
— ugledal mrtvi sem popačeni obraz,
ko sem nad njo se sklonil.“

Bledi trupli nesrečnega sina in matere - morilke je spojil skupni mrzli, neskončni objem smrti . . . Videle so to prestrašene, široko odprte starčeve zenice nad grobom in niso imele več sil, da bi gledale . . .

(Dalje prih.)

¹⁾ Na podoben mojstrski način razveže Wyspiański dramatični vozel v svojem miniaturnem umotvoru, v „Varšavjanki“ (leta 1898.), dramatizirani pesmi iz leta 1831. (Snov je zajeta iz takozvane „listopadove“ vstaje.) Tudi tam prinese grozno vest o porazu pri Grohovem in junaški smrti poročnika Žymirskega preprost rekonesans, star vojak, ki je rešil svoje napol mrtvo telo iz krvavega boja samo zato, da prinese vest glavnega voditelja o izpolnjeni dolžnosti junaške čete in da se potem mrtev zgrudi takoj za vrati načelnikovega stanovanja. Ta prizor, ko stoji pred svojim vojskovodjo pobiti, raztrgani, blatni, s krvjo oblitni stavec-legijonist, drhteč po vsem telesu, in nima več toliko sil, da bi izpregovoril najkrajšo besedo, ampak odda samo krvav kos obleke v znak, da je pozicija izgubljena. — ta prizor, ki izvablja do dandanes poljskemu občinstvu v gledišču krčevite solze iz oči, spada med najmogočnejše umotvore poljskega dramatičnega slovstva. Brezdvomno ima pri tem veliko zaslugo ravnatelj Solski, ki zna z brezprimerno mimiko, karakteristično masko in z globokim čutenjem vloge — četudi brez besede — tako silno ganiti čustva in živce gledalcev.

Pesem.

Izgubila se je v noč	Našla ona ni steze
tiha pesem moja,	v njeno srce kruto —
kakor angel plakajoč	Kam naj revica zdaj gre
tožna pesem sred pokoja.	v tiho pólnočno minuto?

Petruška.